

การนำวิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานมาใช้พัฒนาทักษะนิสิตินิติศาสตร์ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

Project Base Learning teaching methods to develop Law students' skills according to expected learning outcomes

กาญจนา รัตน์ ไมรินทร์

อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

Kanchanurat Mairin

Asst.Prof., Faculty of Law, University of Phayao

วันที่รับบทความ 10 มิถุนายน 2567; วันที่รับบทความ 20 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ว่าจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานซึ่งในงานวิจัยนี้โครงงานเป็นฐานจะสามารถพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตปรับปรุง 2563 ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของหลักสูตรได้หรือไม่ อย่างไร เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรต่อไป โดยโครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน 2) เพื่อนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมาใช้กับรายวิชาที่รับผิดชอบ 3) เพื่อวิเคราะห์ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสามารถพัฒนาทักษะนิสิตินิติศาสตร์ตาม Expected Learning Outcomes ได้ จากการศึกษาการวัดและประเมินผลประกอบกับการตอบแบบสอบถามของนิสิตโดยการอภิปรายผลจะเป็นการเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตปรับปรุงปี 2563 พบว่าผู้เรียนเห็นว่าการทำโครงงานพัฒนาทักษะการนำเสนอหน้าชั้นเรียนที่นิสิตจำเป็นต้องรับฟังการวิพากษ์จากอาจารย์ และใช้ไหวพริบในการตอบคำถามรวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้มากที่สุด ลำดับต่อมาคือ การพัฒนาทักษะด้านการออกแบบการนำเสนอที่สะท้อนเรื่องความคิดแบบสร้างสรรค์ ทำให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับหัวข้อที่เลือกทำรายงาน สร้างทักษะการสื่อสารกับเพื่อนในกลุ่มทั้งด้านการรับฟัง การแสดงความคิดเห็น สร้างทักษะการวางแผนการทำงาน ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามยังมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้บางประการที่ไม่สามารถวัดผลได้จากการทำโครงงานอย่างชัดเจน เช่น เช่น ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องสุนทรียศิลป์ มีความรู้ ความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของศาสตร์ที่ศึกษา ศิลปะและ วัฒนธรรม ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องทักษะการส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาบุคลิกภาพ มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมต่อการดูแลสุขภาพส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องทักษะการปฏิบัติการทางวิชาชีพกฎหมายที่สำคัญวิชาชีพ ซึ่งจะได้้นำผลการศึกษาดังกล่าวไปเป็นแนวทางให้หลักสูตรการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่

คาดหวังของหลักสูตรต่อไปซึ่งจะได้นำผลการศึกษาดังกล่าวไปเป็นแนวทางให้หลักสูตรการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน, ผลลัพธ์การเรียนรู้, หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

Abstract

This research is about the analysis of project-based teaching and learning. In this research, the project-based project can develop students in the revised Bachelor of Laws Program 2020 to achieve the learning outcomes of the curriculum or not and how. Use the results of the study to develop and improve teaching and curriculum management plans so that learners can achieve the expected learning outcomes of the curriculum. The objectives of this research project are 1) to study the project-based learning management process 2) to apply the project-based learning management method to the responsible subjects 3) to analyze whether the management Project-based learning can develop the skills of Faculty of Law students according to Expected Learning Outcomes. From the study of measurement and evaluation combined with student questionnaire responses, discussion of the results will be compared with learning outcomes in the Law curriculum. Graduate revision in 2020 found that students agreed that doing projects developed presentation skills in front of the class, which required students to listen to criticism from teachers and use with in answering questions and solving immediate problems as much as possible. The next order is developing presentation design skills that reflect creative thinking, making students have knowledge deep understanding of the chosen topic for reporting, building communication skills with friends in the group in terms of listening expressing opinions, creating work planning skills in using information technology respectively. However, there are still some learning outcomes that cannot be clearly measured from project work, such as learning outcomes on aesthetics, knowledge, understanding and appreciation of the value of the sciences studied, art and culture, learning outcomes on perception about health promotion skills and develop personality, healthy habits that promote health care, appropriate personality, and learning outcomes regarding important legal professional practice skills. The results of such study will be used as a guideline for the curriculum to plan and manage the curriculum so that students can

achieve the expected learning outcomes of the next course. The study results will be used as a guideline to provide curriculum planning and management for learners to achieve the expected learning outcomes of the next curriculum.

Keywords: Project - based Learning, Expected Learning Outcomes, Outcome-based Curriculum

1. บทนำ

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา อยู่ภายใต้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา AUN - QA ซึ่งเป็นระบบการรับรองคุณภาพและมาตรฐานระดับหลักสูตรเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล โดยระบบประกันคุณภาพดังกล่าวมุ่งเน้นให้เกิดการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรตั้งไว้ ดังนั้นกระบวนการต่าง ๆ เช่น การออกแบบผลลัพธ์จากการเรียนรู้ รายวิชา การออกแบบโครงสร้างสูตร การออกแบบการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ การบริการ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยรายละเอียดของเกณฑ์จะมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างชัดเจน ถ่ายทอดจากระดับหลักสูตรลงไปสู่รายวิชาต่าง ๆ สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ตั้งขึ้นจะครอบคลุมความรู้ ทักษะทั่วไป ทักษะเฉพาะทาง และเจตคติสะท้อนถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียอย่างรอบด้าน

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการศึกษาด้านนิติศาสตร์โดยมีนิสิตถึง 18 รุ่นซึ่งหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตได้เข้ารับการประกันคุณภาพการศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัยมาโดยตลอด ปัจจุบันหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตปรับปรุงปี 2563 ของคณะฯ ได้ดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา AUN - QA คณะฯ จึงได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรขึ้นมา และดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการจะบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ “โครงงาน” เป็นฐาน หรือ Project-based Learning (PBL) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงเหตุการณ์จากชีวิตจริงสู่การเรียนรู้ ค้นหาคำตอบด้วยการ คิด ค้นคว้า ปฏิบัติจริงอย่างเป็นระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้จากการค้นคว้า สำรวจ ทดลอง แก้ปัญหา ตัดสินใจ และพิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ผ่านการวางแผน การทำงานเป็นทีม และการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างเป็นระบบ โดยเน้นให้สามารถบูรณาการวิชาการด้านต่างๆ มาใช้ในการทำโครงงานนั้น ๆ ได้ จะสามารถสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนนิสิตให้พัฒนาความรู้ ทักษะ และสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตคณะนิติศาสตร์ได้

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตจึงต้องการศึกษาว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานจะสามารถพัฒนานิสิตของคณะนิติศาสตร์ให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร เพียงใด เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของผู้วิจัยต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน
2. เพื่อนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมาใช้กับรายวิชาที่รับผิดชอบ
3. เพื่อวิเคราะห์ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานจะสามารถพัฒนาทักษะ

นิสิตของคณะนิติศาสตร์ตาม Expected Learning Outcomes ได้

1.2 ขอบเขตของโครงการวิจัย

วิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โดยศึกษากับรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนของคณะนิเทศศาสตร์ เช่น รายวิชากฎหมายอาชญากรรม รายวิชากฎหมายอาชญากรรมรายวิชากฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเก็บข้อมูลเฉพาะนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

1.3 สมมุติฐานของโครงการวิจัย

การจัดการศึกษาโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สามารถพัฒนานิสิตที่ศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต ปรับปรุง 2563 ให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาได้

1.4 การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (information) ที่เกี่ยวข้อง

ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และคณะ (2563) “การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่านิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานช่วยพัฒนาการเรียนรู้การนำตนเองได้

ธนัญญา กุลจลา และคณะ (2561) “การใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานเพื่อเพิ่มพูนทักษะการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน และเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าทักษะการอ่าน และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของผู้เรียนสูงขึ้น และทักษะการเขียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

อัญชลี ทองเฒ (2561) “การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21” โดยมีบทสรุปว่าการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาด้านทักษะการเรียนรู้ หลาย ๆ ด้านสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ความฉลาดด้านสติปัญญา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะการสื่อสาร เป็นต้น

ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องยังไม่พบวิจัยที่นำการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมาประยุกต์ใช้กับนิสิตคณะนิเทศศาสตร์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน
2. สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมาใช้กับรายวิชาที่รับผิดชอบได้

3. สามารถวิเคราะห์ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสามารถพัฒนาทักษะนิสิตคณะนิติศาสตร์ตาม Expected Learning Outcomes ได้

2. ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีการจัดบรรยากาศ เนื้อหาสาระ กระบวนการ การประเมินผลการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน แหล่งการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

2.2 ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2533) ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้นเพื่อให้การเรียนการสอนในครั้งนั้น ๆ ได้ผลดี การสอนของครูเป็นไปอย่างมีความหมาย นักเรียนจะได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

วไลพร คุณุณทัย (2530) ให้ความหมายว่ากิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์ และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติร่วมกันทั้งผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น¹

2.3 ความหมายของโครงงาน

โครงงาน (Project) หมายถึง การศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่นักเรียนเป็นผู้ศึกษา ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วย ตนเองโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ภายใต้คำแนะนำ ปรัชญา และดูแลของครู/อาจารย์ที่ปรึกษา โดยอาจใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ช่วยในการศึกษา เพื่อให้การศึกษา ค้นคว้า นั้นบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า คิดวิเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเรียนรู้แบบบูรณาการ ผ่านกระบวนการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล นำเสนอผลงาน การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน คือ การจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้เด็กเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง

¹ ราตรี เพียวพานิช, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย, (กรุงเทพ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ, 2547), หน้า 48.

เพื่อให้ได้มีประสิทธิภาพตรง เด็กจะได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ รู้จักการวางแผนในการทำงาน ฝึกการคิดวิเคราะห์ และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง²

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน คือ การใช้กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการนำ "โครงการ" มาเป็นฐานให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูลตามความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องวางแผน แก้ไขปัญหา แบ่งงาน นำเสนอ และถูกประเมินตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการจัดบรรยากาศ เนื้อหาสาระ กระบวนการ การประเมินผลการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน แหล่งการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การทำรายงานกลุ่ม และการทำวิจัยนำมาเป็นจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงการเป็นฐานเพื่อใช้ในการประเมินผลว่าการทำรายงานกลุ่ม และการทำวิจัยจะสามารถทำให้บัณฑิตศึกษานิเทศศาสตร์บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่ เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2.4 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตปรับปรุง ปี 2563 ได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ คือ

1. คุณธรรม จริยธรรม มีความกตัญญู และนำคุณธรรม จริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต รู้ เข้าใจ และยึดมั่นในความยุติธรรม คุณธรรม และจริยธรรมของนักกฎหมาย

2. มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ตนศึกษา และบทบาทหน้าที่ในกฎหมายพื้นฐาน และกฎหมายเฉพาะทางเพื่อนำไปศึกษา ค้นคว้าในระดับสูงขึ้นไป หรือศึกษาวิจัยหรือค้นคว้าเพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพ

3. ทักษะทางปัญญามีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแบบองค์รวม คิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างเป็นระบบ สามารถวิพากษ์ วิจารณ์ สนับสนุน โต้แย้ง และรับฟังความเห็นจากบุคคลอื่นอย่างรอบด้านและเป็นกัลยาณมิตร

4. ทักษะความสัมพันธ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นระหว่างบุคคล และมีความรับผิดชอบ สามารถวางตัว รับฟัง ความเห็นของผู้อื่นอย่างใส่ใจและให้เกียรติแก่กัน แสดงความคิดเห็นพร้อม ทั้งแสดงจุดยืนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลายเข้ากับผู้อื่นได้เหมาะสม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ การควบคุมอารมณ์และความอดทนทำงานเป็นทีมได้

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ และเทคโนโลยีสื่อสารทั้งในด้านการศึกษา การค้นคว้า การสื่อสารระหว่างบุคคล มีทักษะการใช้การสื่อสารกับกลุ่มคน หลากหลาย

² วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์, ทบทวนแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา, (นครราชสีมา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1, 2547), หน้า 28-31.

ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นำเสนอ ตลอดจนการซักถามที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ง่ายและชัดเจน

6. สนุทริยศิลป์ มีความรู้ ความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของศาสตร์ที่ศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม

7. ทักษะการส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาบุคลิกภาพ มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมต่อการดูแลสุขภาพ บุคลิกภาพได้อย่างเหมาะสม

8. ทักษะการปฏิบัติการทางวิชาชีพกฎหมายที่สำคัญวิชาชีพ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

วิจัย เรื่องการนำวิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐานมาใช้พัฒนาทักษะนิสิตนิติศาสตร์ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นเชิงคุณภาพโดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โดยศึกษากับรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนของคณะนิติศาสตร์ เช่น รายวิชากฎหมายอาชญากรรม รายวิชากฎหมายอาชญากรรมรายวิชาอาชญากรรมรายวิชาอาชญากรรมรายวิชาอาชญากรรมระเบียบวิธีวิจัย โดยเก็บข้อมูลเฉพาะนิสิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และนำข้อมูลดังกล่าวมารวบรวมเพื่อให้สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมาใช้กับรายวิชาที่รับผิดชอบได้ และสามารถวิเคราะห์ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสามารถพัฒนาทักษะนิสิตคณะนิติศาสตร์ตาม Expected Learning Outcomes ได้ ในส่วนของวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เอกสารหนังสือ ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ และสื่ออื่น ๆ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และในส่วนการวิจัยเชิงปริมาณได้มีการสำรวจข้อคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ได้รับจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และนำข้อมูลที่ศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมาใช้กับรายวิชาที่รับผิดชอบได้ และสามารถวิเคราะห์ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสามารถพัฒนาทักษะนิสิตคณะนิติศาสตร์ตาม Expected Learning Outcomes ได้ตลอดจนสรุปข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสาร และข้อมูลที่ได้ลงพื้นที่ในรูปแบบเชิงพรรณนา

3.1 การกำหนดพื้นที่

การเลือกพื้นที่การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกศึกษา กลุ่ม “นิสิตคณะนิติศาสตร์” ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ “นิสิตคณะนิติศาสตร์” ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ประมาณ 100 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ

1. เครื่องมือที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. เครื่องมือที่เป็นเอกสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
3. เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทางเอกสารเกี่ยวกับของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากข้อมูลที่ได้จากการการศึกษาหลักการ แนวคิด กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานนำมาใช้วิธีการกับรายวิชาที่รับผิดชอบ
2. จากข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนิสิตมาวิเคราะห์ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสามารถพัฒนาทักษะนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ตาม Expected Learning Outcomes ได้จริงหรือไม่

4. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาการวัดและประเมินผลประกอบกับการตอบแบบสอบถามของนิสิตโดยการอภิปรายผลจะเป็นการเปรียบเทียบกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรฯ ตั้งไว้พบว่า

ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรม มีความกตัญญู และนำคุณธรรม จริยธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิต รู้ เข้าใจ และยึดมั่นในความยุติธรรม คุณธรรม และจริยธรรมของนักกฎหมาย ในผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าวมีการวัดการบรรลุผลลัพธ์ดังกล่าวด้วยการให้คะแนนความรับผิดชอบในการส่งงาน และการอ้างอิงงานอื่นในการทำรายงาน และการทำวิจัยซึ่งจากการให้คะแนนพบว่านิสิตมีความรับผิดชอบตรงต่อเวลาในการส่งงานร้อยละ 98 ส่วนเรื่องการอ้างอิงนั้นพบว่านิสิตอ้างอิงงานร้อยละ 85

ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องความรู้ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่สำคัญ ในเนื้อหาที่ตนศึกษา บทบัญญัติในกฎหมายพื้นฐาน และกฎหมายเฉพาะทางพบว่า การทำโครงงานทำให้นิสิตมีความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับหัวข้อที่เลือกทำรายงานมากและมากที่สุดถึง 95 คนจาก 114 คน ซึ่งสามารถนำไปศึกษา ค้นคว้าในระดับสูงขึ้นไป หรือศึกษาวิจัยหรือค้นคว้าเพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพได้

ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องทักษะทางปัญญา มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแบบองค์รวม คิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างเป็นระบบ สามารถวิพากษ์ วิวิจารณ์ สนับสนุนโต้แย้ง และรับฟังความเห็นจากบุคคลอื่นอย่างรอบด้านและเป็นกัลยาณมิตร การทำโครงงานทำให้นิสิตพัฒนาเรื่องการคิดแบบองค์รวม

เป็นระบบ วิพากษ์หรือวิจัยกฎหมายได้เนื่องจากแม้ไม่พบการถามถึงทักษะนี้ในแบบสอบถาม แต่การให้คะแนนโครงการมีคะแนนในส่วนนี้ รวมทั้งยังสร้างทักษะการสื่อสารกับเพื่อนในกลุ่มทั้งด้านการรับฟัง การแสดงความคิดเห็นโดยมีนิตจำนวน 90 คนจาก 114 คนที่เห็นว่าช่วยพัฒนาทักษะนี้ รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการออกแบบการนำเสนอที่สะท้อนเรื่องการคิดแบบสร้างสรรค์ซึ่งมีนิตตอบมากและมากที่สุดถึง 95 คนจาก 114 คน และยังพัฒนาทักษะการนำเสนอหน้าชั้นเรียนที่นิตจำเป็นต้องรับฟังการวิพากษ์จากอาจารย์และการตอบคำถามอีกด้วยซึ่งมีนิตที่ได้รับการพัฒนามากและมากที่สุดถึง 98 คนจาก 114 คน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นระหว่างบุคคล และมีความรับผิดชอบ สามารถวางตัว รับฟัง ความเห็นของผู้อื่นอย่างใส่ใจและให้เกิดเกียรติแก่กัน แสดงความคิดเห็นพร้อม ทั้งแสดงจุดยืนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลายเข้ากับผู้อื่นได้เหมาะสม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ การควบคุมอารมณ์และความอดทนทำงานเป็นทีมได้ การทำโครงการสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมเริ่มจากการวางแผนซึ่งมีนิตตอบมากและมากที่สุด 89 คน การสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม 92 คน การทำโครงการนิตสร้างทักษะการวางแผนการทำงานอย่างชัดเจนเป็นขั้นตอนมากและมากที่สุด นิตจำนวน 91 จาก 114 คน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ และเทคโนโลยีสื่อสารทั้งในด้านการศึกษา การค้นคว้า การสื่อสารระหว่างบุคคล มีทักษะการใช้การสื่อสารกับกลุ่มคน หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำเสนอ ตลอดจนการซักถามที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ง่าย และชัดเจน พบว่านิตจำนวน 97 จาก 114 คน ตอบว่าการทำโครงการนิตสร้างทักษะทางด้านการใช้เทคโนโลยีของนิตได้มากและมากที่สุด ด้านทักษะการค้นคว้าเอกสารทางกฎหมายได้จากแบบสอบถามพบว่านิตจำนวน 88 จาก 114 คน ตอบว่าการทำโครงการนิตสร้างทักษะการค้นคว้าเอกสารทางกฎหมายได้มากและมากที่สุด ความรู้ด้าน Microsoft Office จากการทำรายงานจากแบบสอบถามพบว่า นิตจำนวน 93 จาก 114 คน ตอบว่าการทำโครงการความรู้ด้าน Microsoft Office จากการทำรายงานมากและมากที่สุด

ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องสุนทรียศิลป์ มีความรู้ ความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของศาสตร์ที่ศึกษา ศิลปะและ วัฒนธรรม **ยังไม่มีการวัดการบรรลุผลดังกล่าวในการทำโครงการ**

ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องทักษะการส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาบุคลิกภาพ มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมต่อการดูแลสุขภาพ บุคลิกภาพได้อย่างเหมาะสม **ยังไม่มีการวัดการบรรลุผลดังกล่าวในการทำโครงการ**

ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องทักษะการปฏิบัติการทางวิชาชีพกฎหมายที่สำคัญวิชาชีพ**ยังไม่มีการวัดการบรรลุผลดังกล่าวในการทำโครงการ**

5. สรุป

การศึกษาการวัดและประเมินผลประกอบกับการตอบแบบสอบถามของนิสิตโดยการอภิปรายผลจะเป็นการเปรียบเทียบกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตปรับปรุงปี 2563 พบว่าผู้เรียนเห็นว่าการทำโครงการพัฒนาทักษะการนำเสนอหน้าชั้นเรียนที่นิสิตจำเป็นต้องรับฟังการวิพากษ์จากอาจารย์ และใช้ไหวพริบในการตอบคำถามรวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้มากที่สุด ลำดับต่อมาคือการพัฒนาทักษะด้านการออกแบบการนำเสนอที่สะท้อนเรื่องการคิดแบบสร้างสรรค์ ทำให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับหัวข้อที่เลือกทำรายงาน สร้างทักษะการสื่อสารกับเพื่อนในกลุ่มทั้งด้านการรับฟังการแสดงความคิดเห็น สร้างทักษะการวางแผนการทำงาน ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามยังมีผลลัพธ์การเรียนรู้บางประการที่ไม่สามารถวัดผลได้จากการทำโครงการอย่างชัดเจน เช่น ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องสุนทรียศิลป์ มีความรู้ ความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของศาสตร์ที่ศึกษา ศิลปะและ วัฒนธรรม ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องทักษะการส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาบุคลิกภาพ มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมต่อการดูแลสุขภาพคุณภาพ บุคลิกภาพได้อย่างเหมาะสม ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องทักษะการปฏิบัติการทางวิชาชีพกฎหมายที่สำคัญวิชาชีพ ซึ่งจะได้นำผลการศึกษาดังกล่าวไปเป็นแนวทางให้หลักสูตรการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรต่อไป